

ZÁKON

ze dne ...2022,

kterým se mění zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 382/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o podporovaných zdrojích energie

Čl. I

Zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 407/2012 Sb., zákona č. 310/2013 Sb., zákona č. 90/2014 Sb., zákona č. 131/2015 Sb., zákona č. 107/2016 Sb., zákona č. 190/2016 Sb., zákona č. 103/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 541/2020 Sb., zákona č. 367/2021 Sb. a zákona č. 382/2021 Sb., se mění takto:

1. V § 47b odstavec 1 zní:

„(1) Výrobce biometanu a dovozce, výrobce nebo dodavatel paliv z biomasy pro výrobu biometanu dokládají splnění kritérií udržitelnosti a úspor emisí skleníkových plynů dokladem vydaným v souladu s rozhodnutím podle čl. 30 odst. 5 směrnice 2018/2001/EU.“.

2. V § 47b odstavec 3 zní:

„(3) Výrobce a výrobce tepla v případě výroby elektřiny a výroby tepla z paliv z biomasy a dovozce, výrobce nebo dodavatel paliv z biomasy dokládají splnění kritérií udržitelnosti a úspor emisí skleníkových plynů dokladem vydaným v souladu s rozhodnutím podle čl. 30 odst. 5 směrnice 2018/2001/EU.“.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona, kterým se mění zákon o podporovaných zdrojích energie

Čl. II

Zákon č. 382/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, se mění takto:

V části první Změna zákona o podporovaných zdrojích energie čl. II Přejícná ustanovení bod 18. zní:

„18. V období od nabytí účinnosti tohoto zákona do 31. prosince 2022 lze doložit splnění kritérií udržitelności a úspor emisí skleníkových plynů dokladem vydaným v souladu s § 47b zákona nebo čestným prohlášením.“.

ČÁST TŘETÍ

ÚČINNOST

Čl. III

Tento zákon nabývá účinnosti dnem následujícím po dni jeho vyhlášení ve Sbírce zákonů.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Obecná část

A. Zhodnocení platného právního stavu, důvod předložení navrhované právní úpravy a cíle navrhovaných změn

Zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, prošel výraznou novelizací, která je obsažena v zákoně č. 382/2021 Sb. Ten byl schválen dne 15. 9. 2021, platnosti nabyt dne 18. 10. 2021 a účinnosti dnem 1. 1. 2022. Tato novela mění nebo doplňuje velkou část ustanovení zákona č. 165/2012 Sb. Jednou z oblastí, které byly předmětem novely, jsou i podmínky poskytování provozní podpory pro využití energie biomasy. Mezi tyto podmínky patří rovněž nová povinnost prokazování plnění kritérií udržitelności a úspor emisí skleníkových plynů (dále jen „kritéria udržitelności“).

Mezi povinné subjekty, které dokládají plnění kritérií udržitelności, zákon uvádí výrobce biometanu (§ 47b odst. 1), výrobce elektřiny a tepla (§ 47b odst. 3) a pěstitele biomasy (§ 47b odst. 2 a 4). Tento řetězec však není úplný, ve výrobnách elektřiny a tepla se nespaluje samotná biomasa, ale z ní upravené palivo, tedy palivo z biomasy. Rovněž v případě biometanu lze jeho výrobu provádět

z paliva z biomasy, primárně bioplynu. Výrobci, dovozci a dodavatelé paliv z biomasy pak musejí být doplněni jako povinné osoby pro dokládání plnění kritérií udržitelnosti, protože bez jejich dokladu nemá výrobce energie, jenž palivo z biomasy od nich používá, případně výrobce biometanu, jak plnění kritérií udržitelnosti sám doložit.

Dotčené subjekty, mezi které patří výrobce elektřiny, výrobce tepla a výrobce biometanu využívající paliva z biomasy a výrobce, dovozce nebo prodejce vstupní suroviny určené pro výrobu paliv z biomasy, mohou prokazovat plnění kritérií udržitelnosti prostřednictvím dokladu vydaného v souladu s rozhodnutím podle čl. 30 odst. 5 směrnice 2018/2001/EU. Výrobce elektřiny, výrobce tepla a výrobce biometanu využívající paliva z biomasy jsou pak na základě bodu 18 přechodných ustanovení oprávněni využít do 30. června 2022 možnost prokazování plnění kritérií udržitelnosti prostřednictvím čestného prohlášení. Tuto možnost však nemají výrobci, dovozci a prodejci vstupní suroviny určené pro výrobu paliv z biomasy. Vzhledem k naprostému nedostatku času připravit se na tuto novou povinnost je však nutné umožnit na přechodné období plnění kritérií udržitelnosti tímto náhradním způsobem i jim. Po doplnění povinných osob pro dokládání kritérií udržitelnosti na výrobce, dovozce a dodavatele paliva z biomasy je pak nutné rozšířit přechodné ustanovení i na ně.

Důležité je také to, že stávající výjimka na polovinu roku 2022 pro využití čestného prohlášení je naprosto nedostatečná. V současnosti není stanoven národní systém a neexistuje ucelená nabídka ze strany poskytovatelů certifikačních systémů v důsledku chybějících prováděcích aktů Evropské komise upravujících podrobnosti prokazování plnění kritérií udržitelnosti. Na trhu dostupné subjekty, které mohou službu certifikace poskytovat, nemají v současnosti v důsledku chybějících prováděcích aktů doplněnu svou akreditaci o tyto standardy, a tudíž certifikaci nemohou provádět. Jednotlivé články řetězce výroby, zpracování a dodávek biomasy, případně paliva z biomasy s certifikací tudíž nemohly začít. Bez nutného dostatečného přechodného období fakticky hrozí kolaps dodávek biomasy, která by naplňovala kritéria udržitelnosti, a tím i výroby energií z biomasy, což bude mít za následek neplnění závazného národního a evropského cíle v této oblasti. Všechny nezbytné prováděcí akty Evropské komise v současné době nejsou vydány a není vůbec jisté, kdy vydány budou.

Vzhledem ke všem uvedeným důvodům předložený návrh zákona navrhuje jednak rozšíření okruhu subjektů, které mohou využít možnost plnění povinnosti prokazovat plnění kritérií udržitelnosti prostřednictvím čestného prohlášení po přechodnou dobu na všechny osoby s povinností dokládat splnění kritérií udržitelnosti podle § 47b. Dále návrh obsahuje prodloužení této přechodné doby na období do konce roku 2022. Tato doba umožní, aby všechny dotčené subjekty včetně kontrolních orgánů měly možnost připravit fungující systém prokazování kritérií udržitelnosti. Pokud by však nebyly prováděcí akty přijaty včas, nelze vyloučit, že bude nezbytné prodloužit i navrhované přechodné období za horizont roku 2022.

Z legislativně-technického hlediska je nezbytné novelizovat jak zákon č. 165/2012 Sb., kde dochází k úpravě § 47b z hlediska doplnění povinných osob dokládajících plnění kritérií udržitelnosti a upřesňuje se celkově znění dotčeného ustanovení, tak zákon č. 382/2021 Sb., který je sám novelizačním předpisem. Přechodná ustanovení k zákonu č. 382/2021 Sb. patří pouze k němu a nestávají se součástí zákona č. 165/2012 Sb.

B. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky a s mezinárodními smlouvami podle čl. 10 Ústavy

Předkládaná právní úprava je v souladu s ústavním zákonem č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů, respektuje taktéž obecné zásady ústavního pořádku České republiky a není v rozporu s nálezy Ústavního soudu České republiky.

Navrhovaná právní úprava není v rozporu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

C. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a s obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Oblast prokazování plnění kritérií udržitelnosti a úspor emisí skleníkových plynů upravuje zejména Směrnice Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů. V současné době však stále chybí prováděcí akty Evropské komise upravující podrobnosti prokazování plnění kritérií udržitelnosti biomasy v oblasti zařízení EU ETS. Jedná se o prováděcí akty Evropské komise podle čl. 29 odst. 8, čl. 30 odst. 5 nebo čl. 30 odst. 8 směrnice 2018/2001/EU. Tyto prováděcí akty jsou důležité pro velkou část výrobců a ovlivňují nastavení budoucího systému prokazování kritérií.

Navrhovaná právní úprava není v rozporu s právními předpisy EU, judikaturou soudních orgánů EU - ani s obecnými (právními) zásadami legislativy EU.

D. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, rozpočty krajů a obcí a na podnikatelské prostředí České republiky

Předkládaná právní úprava nemá žádný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, rozpočty krajů a obcí. Má však pozitivní dopad na podnikatelské prostředí České republiky, který umožňuje všem dotčeným subjektům připravit se na plnění nově vzniklé povinnosti.

E. Předpokládané sociální dopady navrhované právní úpravy včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé a osoby se zdravotním postižením

Předkládaná právní úprava nemá žádné sociální dopady navrhované právní úpravy včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé a osoby se zdravotním postižením.

F. Zhodnocení dopadů navrhované právní úpravy na životní prostředí

Předkládaná právní úprava má pozitivní vliv na stav životního prostředí v České republice, protože v přechodném období umožní energetické využívání biomasy, tedy obnovitelného zdroje, která by jinak byla nahrazena fosilními neekologickými palivy.

G. Zhodnocení platného právního stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Navrhovaná právní úprava neobsahuje ustanovení, které by bylo diskriminační vzhledem k ústavnímu požadavku rovnosti žen a mužů.

H. Zhodnocení dopadů navrhované právní úpravy ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaná právní úprava nebude mít negativní vliv na ochranu soukromí a osobních údajů u žádného ze subjektů, jehož se dotkne.

I. Zhodnocení korupčních rizik navrhované právní úpravy

Navrhovaná právní úprava nevnáší negativní dopad do oblasti korupčních rizik a ani nezakládá jejich nové možnosti.

J. Zhodnocení dopadů navrhované právní úpravy na bezpečnost nebo obranu státu

Předkládaná právní úprava nemá žádný vliv a dopad na bezpečnost a obranu státu.

K. Odůvodnění návrhu, aby Poslanecká sněmovna vyslovila s návrhem zákona souhlas již v prvním čtení

Navrhuje se projednat předložený návrh zákona a vyslovit s ním souhlas již v prvním čtení podle § 90 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů. Přejícné ustanovení, které je předmětem návrhu změny zákona, umožňuje dotčeným subjektům využít plnění povinnosti prostřednictvím čestného prohlášení do poloviny letošního roku. Vzhledem k tomu, že do uplynutí této doby zbývá už jen několik málo měsíců, je potřeba novelu zákona projednat co nejdříve, aby mohla nabýt účinnosti do 30. června 2022 a byl tak naplněn účel, pro který byla připravena. Vzhledem k těmto skutečnostem je třeba urychlit proces projednávání návrhu zákona v legislativním procesu. Navíc se jedná o zcela neproblematickou a stručnou legislativní předlohu, která nebyla zpochybněna v rámci jejího projednání s odbornou veřejností. Zároveň se jedná o návrh právní úpravy, u níž je dán velmi omezený okruh jejích adresátů.

Zvláštní část

K Čl. I:

Upravuje se § 47b odst. 1 a 3, které byly do zákona o podporovaných zdrojích doplněny jeho novelou č. 382/2021 Sb. Při přípravě systému prokazování plnění kritérií udržitelnosti vyšlo najevo, že zákon o podporovaných zdrojích neupravuje celý řetězec povinných osob. Je potřeba doplnit článek o osoby, které dovážejí, vyrábějí nebo dodávají palivo z biomasy, které je energeticky využíváno při výrobě biometanu, elektřiny nebo tepla. Při tomto doplnění je navržena rovněž zpřesňovací úprava, kdy se vypouští slova odkazující na odstavce 2 a 4 a osoby nakládající se vstupní surovinou. Tento odkaz je jednak nadbytečný a jednak je matoucí. Ve výrobnách elektřiny a tepla je možné spalovat pouze palivo z biomasy, nikoli vstupní surovinu, jak vyplývá z jiných ustanovení zákona.

K Čl. II:

Navrhuje se rozšíření množiny subjektů, které mohou využít možnost plnění povinnosti prokazovat plnění kritérií udržitelnosti prostřednictvím čestného prohlášení po přechodnou dobu, na všechny povinné osoby uvedené v § 47b. Bez tohoto rozšíření není řetězec dodavatelských vztahů upraven úplně a právní úprava tedy není funkční.

Dále návrh obsahuje prodloužení této přechodné doby na období do konce roku 2022, aby všechny dotčené subjekty včetně kontrolních orgánů měly možnost připravit fungující systém prokazování kritérií udržitelnosti. Ustanovení § 47b odkazuje na rozhodnutí Evropské komise, podle kterého má být vydáván doklad prokazující splnění kritérií udržitelnosti. Toto rozhodnutí je však provázáno i s dalšími prováděcími akty Evropské komise, bez nichž nelze systém prokazování kritérií udržitelnosti uvést do života. Jedná se o prováděcí akty Evropské komise podle čl. 29 odst. 8, čl. 30 odst. 5 nebo čl. 30 odst. 8 směrnice 2018/2001/EU. V současné době nebyly prováděcí akty dosud vydány a není ani zřejmé, kdy vydány budou. Na březnové schůzi Evropské komise není projednání těchto bodů zařazeno. Z tohoto důvodu je nutné prodloužit lhůtu, po kterou bude možné využít možnost prokazování prostřednictvím čestného prohlášení. Podle informací subjektů, které budou vydávat doklady prokazující plnění kritérií udržitelnosti, tedy tzv. certifikačních společností, bude na přípravu celého certifikačního systému potřeba minimální doba šesti měsíců od doby, kdy vstoupily v platnost prováděcí akty Evropské komise. Po tomto nastavení akreditace na straně certifikačních společností bude dále potřeba další doba na přípravu k certifikaci systému samotných dotčených povinných subjektů, uzavření dohod s certifikačními společnostmi a samotné provedení certifikačních auditů. Platnost certifikátu musí být ověřena do 1 kalendářního roku od jeho vystavení, je proto vhodné stanovit přechodné ustanovení tak, aby všechny popsané kroky bylo možné uskutečnit a v nejbližším možném termínu již mohl být systém prokazování plnění kritérií udržitelnosti využíván plně funkčním způsobem. Pokud nedorazí k vydání prováděcích aktů ve velmi blízké době, hrozí, že bude nutné přechodnou dobu znovu prodloužit.

Vedle toho návrh obsahuje legislativně-technickou úpravu, kdy pojem „výrobce elektřiny“ nahrazuje pojmem „výrobce“. Jedná se o uvedení do souladu s § 47b, se kterým je přechodné ustanovení provázané, a zejména s definicí pojmu „výrobce“ uvedenou v § 2 odst. 1 písm. p).

K Čl. III:

Navrhuje se, aby předkládaná změna zákona nabyla účinnosti dnem následujícím po dni jejího vyhlášení ve Sbírce zákonů. Důvodem je potřeba zajištění, že novela nabude účinnosti co nejdříve a umožní tak dotčeným subjektům využití plnění nově zavedené povinnosti prostřednictvím čestného prohlášení do doby uvedené v přechodném ustanovení.

V Praze dne 17. března 2022

Ivan Adamec, v. r.

Radim Fiala, v. r.

Roman Kubíček, v. r.

Michal Kučera, v. r.

Ondřej Lochman, v. r.

Antonín Tesařík, v.